

बसव जयंती 2017 आणि बासवा समितीच्या सुवर्ण महोत्सवी कार्यक्रमात पंतप्रधानांचे संबोधन

Posted On: 29 APR 2017 5:26PM by PIB Mumbai

नवी दिल्ली 29 एप्रिल 2017

आपणा सर्वाना भगवान बसवेश्वर जयंती निमित्त अनेक अनेक शुभेच्छा! बासवा समितीनेही 50 वर्षे पूर्ण करून एका उत्तम कार्याद्वारे भगवान बसवेश्वर यांच्या वचनांचा प्रचार करण्यात महत्वपूर्ण भूमिका निभावली आहे. मी मनापासून तुमचे अभिनंदन करतो.

मी या वेळी आपले माजी उपराष्ट्रपती जती साहेबांचेही आस्पर्शपूर्वक स्मरण करू इच्छितो. त्यांनी या पवित्र कार्याचा प्रारंभ केला, ते पुढे नेले. मी आज विशेष करून जे मुख्य संपादक होते आणि आज आपल्यात नाहीत, त्या कलवर्गगींनीचा सद्गुरू वंदन करतो. या कार्यासाठी त्यांनी स्वतःला समर्पित केले होते. आज ते जिथे असतील, तिथे त्यांना बसवेश्वर आनंद होत असेल. जे काम त्यांचे केलं होते, ते आज पूर्णत्वाला पोहोचले आहे. आपण सर्व जण राजकारणातून आलेल्या दलबदलित बुडालेले लोक आहोत. सुर्वाच्या अनुवाचाबुलाब आम्चे जग चालत असते. आणि आपण नेहमीच असे पाहिले आहे की जेव्हा कोणी राजकीय नेत्याचा स्वर्गवास होतो, ते या जगाचा निरोप घेतात, तेव्हा अतिशय गंभीर चेहऱ्याने, त्यांचे नातेवाईक जनता जनार्दन समोर येऊन सांगतात की, मी माझ्या वडिलांचे अजून काम पूर्ण करेन. आता तुम्हालाही माहिती आहे, मलाही माहिती आहे की जेव्हा नेत्याचा मुलगा सांगतो की, त्यांचे अजून काम पूर्ण करेन, तेव्हा त्याचा अर्थ काय ? राजकीय पंथातील लोकांनाही हे माहिती असते की, जेव्हा ते सांगतात की अजून काम पूर्ण करेन, तेव्हा त्याचा अर्थ काय आहे. परंतु मी अरविंदजींचे अभिनंदन करतो, की त्यांनी सऱ्या अर्थाने अशी कामे केली पूर्ण करता येतात ते दाखवलेय. या देशाचा उपराष्ट्रपती पदावर ज्यांनी गौरवपूर्ण जीवन व्यतीत केले, देश ज्याची आठवण काढतो. त्याचा मुलगा वडिलांचे अजून काम पूर्ण करतो. ज्याचा अर्थ आहे भगवान बसवराज यांच्या गोष्टी सर्वसामान्यांपर्यंत पोहोचवणे, हिंदुस्थानाच्या काना-कोपऱ्यात पोहोचवणे, भावी पिढ्यांपर्यंत पोहोचवणे. जती साहेब, तर स्वतःच आपल्या समोर अनेक आदर्श ठेवून गेले आहेत. परंतु भाई अरविंद यांनी आपल्या या उत्तम कार्याद्वारे, विशेष करून राजकारणी कुटुंबांसाठी एक उत्तम आदर्श समोर ठेवला आहे. यासाठी मी त्यांचे अभिनंदन करतो.

समितीची 50 वर्षे पूर्ण होतात या कार्यासाठी दोन-दोन पिढ्या संपल्या आहेत. अनेक लोकांनी आपला वेळ दिला आहे. शक्ती खर्च केली आहे. 50 वर्षांच्या काळात ज्या-ज्या लोकांनी, जे-जे योगदान दिले आहे, त्या सर्वांचेही मी आज मनापासून अभिनंदन करू इच्छितो.

माझ्या पिरय बंधू-भगिनींनी, भारताचा इतिहास हा केवळ हाष्टयाचा इतिहास नाही, पराजयाचा इतिहास नाही. केवळ जुलूम, अत्याचार सहन करणाऱ्यांचा इतिहास नाही. केवळ गरीबी, भूकळडी, अशिक्षितपणा, साप आणि मुंग्याच्या लढाईचाही इतिहास नाही. काळाबरोबर विविध कालखंडात देशामध्ये अनेक आड्वने येतात. यापैकी काही इथेच पाय रोवून राहिली. परंतु या समस्या, ही कमतरता या वाईट गोष्टी म्हणजे आमची ओळख नाही. आमची ओळख आहे, ती या समस्यांवर मात करण्याची आमची पद्धत, आमचा दृष्टीकोन ही आमची ओळख आहे. भारत असा देश आहे, ज्याने संपूर्ण जगाला मानवतेचा, लोकशाहीचा, सु-प्रशासनाचा, अहिंसेचा, सत्याग्रहाचा संदेश दिला. वेगवेगळ्या काळात आमच्या देशात असे महान आत्मा अवतरले, ज्यांनी आपल्या जीवनातून संपूर्ण मानवजातीला नवी दिशा दाखवली. जेव्हा जगातल्या मोठ-मोठ्या देशांनी, पाश्चिमात्य मोठ-मोठ्या विद्वानांनी, लोकशाहीला, सर्वाना समान अधिकाराकडे एक नव्या दृष्टीकोनातून पाहण्याला सुरुवात केली, तेव्हा त्या पूर्वी अनेक शतकांपूर्वी आणि कोणीही भारतीय ही गोष्ट अभिमानाने सांगू शकतो की, अनेक शतकांपूर्वी भारतात ही मूल्य केवळ आत्मसातच केली नाहीत, तर त्यांना आपल्या शासन व्यवस्थेत सामीलही करून घेतले होते. 11 व्या शतकात भगवान बसवेश्वर यांनीही एक लोकशाही व्यवस्था पाहिली. त्यांनी अनुभव मंत्रप नावाची व्यवस्था विकसित केली, ज्या मध्ये सर्व प्रकाशे/सत्तातील लोक गरीब असो, दलित असो, शोषित असो, रक्षित असो, तिथे येऊन सर्वसमोर आपले विचार मांडू शकत होता. ही तर लोकशाहीची केवढी अद्भुत शक्ती होती. एका तऱ्हेने ही देशातील पहिली लोकसभा होती. इथे प्रत्येक जण बरोबरीचा होता. कोणी मोठा नाही, कोणी भेदभाव नाही, तुझे-माझे काहीही नाही. भगवान बसवेश्वर यांचे होते. ते सांगत असोत की, जेव्हा विचारांची देवाण-घेवाण होणार नाही, जेव्हा तर्कसंगत चर्चा होणार नाही, तोवर अनुभववाच्या गोष्टीही प्रसंगानुरूप राहत नाहीत आणि जिथे असे घडत नाही, तिथे देवही राहत नाही. म्हणजेच त्यांनी या विचार मंथनाला ईश्वराप्रमाणेच शक्तीशाली आणि आवश्यक म्हटले होते. यापेक्षा अधिक मोठ्या ज्ञानाची कल्पना कोणी करू शकते का ? म्हणजेच श्रेकोड वर्षांपूर्वी विचारांचे सामर्थ्य, ज्ञानाचे सामर्थ्य ईश्वराच्या बरोबरी एवढे होते. ही कल्पना आज जगासाठी आश्चर्य आहे. अनुभव मंडपात तितुरयांना आपले विचार मोकळेपणाने मांडण्याची प्रवानगी होती. आज जेव्हा हे जग आहादाला महिना सवलीकरणसाठी धडे देते, भारताला कमी लेखण्यासाठी अशा कल्पना जगात रस्यारित केल्या जातात. परंतु आमच्या समोर हा श्रेकोड वर्षे जुना इतिहास आहे की, भगवान बसवेश्वर यांनी महिला सवलीकरण, समान भागीदारी, केवळ सांगितलीच नाही तर किती उत्तम व्यवस्था साकार केली ! समाजातल्या सर्व स्तरातून येणाऱ्या महिला आपले विचार व्यक्त करत असत. अनेक महिला अशा असत की, ज्यांना सर्व सामान्य समाजातल्या वाईट गोष्टींप्रमाणे तिरकरून मजगले जायचे. ज्या तत्कांनिन तयाकिंत सत्य समाजामध्ये येऊ शकतील, अशी अपेक्षा केली जात नसे. आमच्या मध्ये काही वाईट गोष्टी होत्या. परंतु अशा महिलांनाही अनुभव मंडपात आपले म्हणणे मांडण्याचा पूर्ण अधिकार होता. महिला सवलीकरणाचा हा त्या काळातला केवदा मोठा प्रयत्न होता, केवढे मोठे अंशोदन होते. याचा अंदाज आण लालू शकतो. आणि आमच्या देशाची विशेषता आहे, आमचा परंपरा हजारों वर्षे जुन्या आहेत, त्यात काही वाईटी गोष्टीही आहेत. खरे तर थारपला स्कोत, पण आल्या होत्या. परंतु या गोष्टींविरुद्ध लढा देण्याची प्रवृत्त निर्माण झाली. जेव्हा राजा राममोहन रय यांनी विधवा विवाहाचा मुद्दा समोर मांडला असेल, तेव्हा त्या वेळच्या समाजाने त्यांची केवढी निंदा केली असेल. त्यांच्या समोर केवढी आड्वने आली असतील. पण ते टाम राहिले. माता-भगिनींसोबत होणारा हा थोर अन्याय आहे, अपराध आहे हे समाजाला जाणवले पाहिजे, आणि त्यांनी ते करून दाखवले.

आणि त्यामुळे मी कधी कधी विचार करतो. “ तीन तलाक ” बरन आज एवढी मोठी चर्चा होते आहे. मी भारताच्या महान परंपरेकडे पाहतो, तेव्हा माझ्यात एक आघा जागृत होते की, या देशाच्या समाजातूनच असे शक्तीशाली लोक समोर येतात, जे कालबाह्य परंपरांना तोडतात, आधुनिक व्यवस्था विकसित करतात. मुसलमान समाजातही अशा प्रखुद्द व्यक्ती निर्माण होतील, पुढे येतील आणि मुस्लीम मुलीबाबत जे घडतये, त्याच्या विरुद्ध ते स्वतः लढा देतील आणि कधी ना कधी काही मार्ग काढतील. आणि जेव्हा हिंदुस्तानातच असे प्रखुद्द मुसलमान निर्माण होतील, ज्यांच्यात जगातल्या मुसलमानांना मार्ग दाखवण्याची ताकद असेल. ही या मातीची, धर्तीची ताकद आहे. आणि त्या वेळी, त्या काळात अजून-नीच, शिवाजिच प्रचलित असेन. त्या वेळी भगवान बसवेश्वर सांगत असत, की त्या अनुभव मंडपात येऊन, त्या महिलांना आपले मत मांडण्याचा/सांगण्याचा अधिकार आहे, ही भारताच्या मातीची ताकद आहे की, “तीन तलाक ” च्या संकटात सापडलेल्या आमच्या माता-भगिनींनाही वाचवण्यासाठी त्याच समाजातून लोक पुढे येतील. आणि मी मुसलमान समाजातल्या लोकांनाही विनंती करतो/ आग्रहाने सांगू इच्छितो की, या मुद्याला राजकारणाच्या कक्षेत जावू देऊ नका. या समस्येवर तोसगा काढण्यासाठी तुम्ही पुढे या आणि याचा आनंद काही ओरच असेल, ज्याची ताकद येणाऱ्या पिढ्याही अनुभवतील.

मित्ररांनो, भगवान बसवेश्वर यांच्या वचनातून त्यांच्या शिकवणूकीतून निर्माण झालेले सात सिद्धांत इंंदरभूताना सात रंगांप्रमाणे आजही या जगाला एका टोकापासून दुसऱ्या टोकापर्यंत जोडून राहिले आहेत. श्रद्धा कोणाच्याही श्रद्धे, कोणाचीही असो, प्रत्येकाचा मान राखला पाहिजे. जाती पंथा, शिवाजिवाच या सारख्या सारखे प्रथा नकोत, सर्वना एकसारख्या अविचार मिळाल्या पाहिजे, याचे ते पूर्णपणे समर्थन करत राहिले. त्यांनी प्रत्येक समासातल्या देवाला पाहिले. त्यांनी सांगितले होते “देह वे एकतः” म्हणजेच हे शरीर एक मंदीर आहे, ज्या मध्ये आत्मा भगवान आहे. समाजातील उच्च-नीचतेचा भेदभाव नष्ट होवो, सर्वना आदर होवो , तर्क आणि वैज्ञानिक आधाराने समाजाचे विचार विकसित व्हावेत आणि हे प्रत्येक व्यक्तीचे सवलीकरण होवो हे सिद्धांत कोणत्याही लोकशाहीसाठी, कोणत्याही समाजासाठी एक मजबूत पायाप्रमाणे आहेत. ते सांगतात की, माणूस/व्यक्ती कुठल्या जात-पातीची आहे. इच किवा ख असो असे म्हणू की सु नमर. हा माणूस आमचा आहे. आम्हा सर्वामधील एक आहे. याच पायावर एका शक्तीशाली राष्ट्रचा निर्मिती होते आहे. हेच सिद्धांत एका राष्ट्रसाठी निती निर्देशाचे काम करतात. आमच्यासाठी ही खूप अभिमानाची बाब आहे की, भारताच्या भूमीवर 800 वर्षांपूर्वी भगवान बसवेश्वराना या विचारांना लोकभावना आणि लोकतंत्राचा आधार बनवले होते. सर्वना सोबत घेऊन चालण्याच्या त्यांच्या वचनांमध्ये, या सरकारच्या “ सबका साथ, सबका विकास ” या मंत्राचा प्रतिध्वनी आहे ! भेद-भाव विना, कोणत्याही भेद-भावा शिवाय, या देशाला प्रत्येक व्यक्तीचे आपले स्वतःचे घर असायला हवे. याबाबत भेदभाव नको. भेदभावाशिवाय प्रत्येकाला 24 तास बीज मिळाली पाहिजे. भेदभावाशिवाय प्रत्येक गोवापर्यंत रस्ता असायला हवा. भेदभावाशिवाय कुठल्याही श्रेतकाला सिंचनासाठी पाणी मिळाले पाहिजे. खत मिळाले पाहिजे, पीक विमा मिळायला पाहिजे. हाच तर आहे “ सबका साथ , सबका विकास ” सर्वना सोबत घेवून आणि हे देशासाठी खूप आवश्यक आहे. सर्वना सोबत घेऊन, सर्वोच्चा प्रयत्नाने सर्वोच्चा विकास साधू शकत येतो.

आपण सर्वानी भारत सरकारच्या “सुंदरा योजने” बदल ऐकले असेल. ही योजना देशातल्या तरुणांना कुठल्याही भेद भावाशिवाय, कुठल्याही बँक हमीशिवाय, आपल्या पायावर उभे राहण्यासाठी, आपल्या रोजगारासाठी कर्ज मिळावे, यासाठी सुरू केली आहे. आतापर्यंत देशातल्या साडे तीन कोटी लोकांना हमी शिवाय, तीन लाख कोटी रुपयांमून अधिक कर्ज दिले गेले. आपण हे समजल्यावर हेराण झाल की हे कर्ज घेणाऱ्यांमध्ये 76 टक्के महिला आहेत आणि आज 800 वर्षांनंतर भगवान बसवेश्वराना याचा आनंद होत असेल. खरे सांगू की जेव्हा ही योजना सुरू केली गेली, त्यावेळी आम्हा सर्वानाही ही खात्री नव्हती, की महिला एवढ्या मोठ्या संख्येने पुढे येऊन या योजनेशी जोडल्या जातील आणि स्वतः व्यासायिक बनण्याच्या दिशेने काम करतील. आज ही योजना महिला सवलीकरणाला एक महत्वपूर्ण भूमिका पार पाडते आहे. गावांमध्ये, शाल्यांमध्ये, छोट्या छोट्या भागांमध्ये महिला उद्योगिकांच्या मुर्रा योजनेसाठी रंगा लावत आहेत. बंधू-भगिनींनी, भगवान बसवेश्वर यांची शिकवण ही केवळ जीवनाचेच सत्य नाही, तर हे सु-शासन, राज्यकर्त्यांसाठीही तितकेच उपयुक्त आहे. ते सांगत असत की, ज्ञानाच्या शक्तीमुळे अज्ञानाचा नाश होवो. ज्योतीमुळे अंधाराचा नाश होवो. सत्याच्या जोरावर असत्याचा नाश होवो. परिसामुळे लोखंडाचा नाश होवो. व्यवस्थेतून असत्याला दूर केले तर सु-शासन येते. जेव्हा गरीबांसाठीचे अनुदान योग्य हातांमध्ये जाते, जेव्हा गरीब व्यक्तीचे शिधा वाटप त्याच्यापर्यंत पोहोचते, जेव्हा नेमणुकीसाठी शिफारस बंद होते, जेव्हा गरीब व्यक्तींना भरुष्टाचार आणि काळ्या पेशापासून मुक्ती देण्यासाठी प्रयत्न केले जातात, तेव्हा कुठलीही व्यवस्था सत्याच्या मार्गावर पुढे जाते आणि भगवान बसवेश्वर यांनी हेच तर सांगितले होते. जे खोटे आहे, चुकीचे आहे, त्याला हटवणे, पादचरंकाता आणणे हेच तर सु-शासन आहे.

भगवान बसवेश्वर सांगत असत की माणसाचे जीवन निःस्वाधं कर्म योगामुळे प्रकाशमान होते. निःस्वाधं कर्मयोग. शिखणमंतुरी महोदय, ते मानत असत की समाजात निःस्वाधं कर्मयोग वाढेल, तेवढीच समाजातील भ्रष्ट वर्तणूकी कमी होईल. भ्रष्ट आचरण/वर्तणूक हा असा कीडा आहे जो आपल्या लोकशाहीला, आपल्या सामाजिक व्यवस्थेला आतून पोखरून टाकत आहे. हा माणसाकडून त्याचा बरोबरीचा अधिकार हिरावून घेतो. जेव्हा एखादी व्यक्ती, जी कष्ट करून, वेगवेगळ्या वगातील लोकांनी समाजात चेतन्य/चिंतना निर्माण करण्याचा प्रयत्न केला. त्यांनी समाजासाठी एक भक्ती म्हणून कार्य केले. जे चांगले होते, जे वाईट होते, ते त्यांनी केवळ एखाद्या आश्रयाप्रमाणे लोकांसमोर आणले नाही, तर या वाईट गोष्टीपासून मुक्त होण्यासाठी भक्ती मार्ग ही दाखवला. मुक्तीच्या मार्गासाठी भक्ती मार्गाचा स्वीकार केला. आपण किती दार ऐकतो. रामानुजाचार्य, माधवाचार्य, निम्बकाचार्य, संत तुकाराम, मीराबाय, नरसिंह मेहता, कबीरा, कबीर दास, संत देवास, गुरू नामक देव, वैष्णव महापुरू अशा अनेकांक महान व्यक्तींच्या शिकवणूकीने भक्ती आत्मामात मजबूत झाले. त्यांच्या परभावामुळे देश एका मोठ्या कालखंडात आपले चैतन्य स्थिर ठेवू शकला. आपल्या आत्म्याला वाचवू शकला. संत संकटात, गुलामीच्या कालखंडात आपण आपल्या स्वतःला वाचवू शकलो, पुढे जावू शकलो. आणखी एका गोष्टीकडे तुम्ही लक्ष दिलेत, तर तुम्हाला समजेल की, या सर्वानी अत्यंत सरळ, सोप्या भाषेत समाजापर्यंत आपली शिकवण पोहोचवण्याचा प्रयत्न केला. भक्ती आंदोलना दरम्यान, धर्म, दर्जन, साहित्य यांची अशी तिरपेची स्थापित झाली, जी आजही आपणा सर्वांना प्रेरणा देत आहे. त्यांच्या दृष्टीत, त्यांची शिकवण, त्यांच्या चौपाई, त्यांच्या कविता, त्यांची गीते, आजही आपल्या समाजासाठी तितकीच मौल्यवान आहे. त्यांची शिकवण, त्यांचे तत्वज्ञान, कुठल्याही काळाच्या कसोटीवर टिकून राहते. 800 वर्षांपूर्वी बसवेश्वरजींनी जे सांगितले, ते आजही पटते की नाही... ?

लंडनमध्ये, ज्या देशाच्या बाबतीत म्हटले जायचे की, त्याच्यात कधी सूर्यास्त होत नाही, त्या देशात बसवाचार्यांच्या पुतळ्यांचे अनावरण करण्याचे भाग्य मला लाभले. तिथल्या संसदेसमोर लोकशाहीची संकल्पना मांडणाऱ्या बसवाचार्यांचा पुतळा हा कुठल्याही तिथेक्षेत्रांपेक्षा कमी नाही. मला आम्हाही आठवते. त्या वेळी एवढ्या पाऊन पडत होता आणि जेव्हा बसवाचार्यांचा पुतळा स्थापन होत होता, तेव्हा जणू स्वतः मेघराजाच अमृतवर्षां करत आहेत असे वाटत होते. आणि खूप धंदीही होती. परंतु तरीही लोक एवढ्या मनोभावे भगवान बसवेश्वर यांच्या बदल ऐकत होते, त्यांची कधी होत होते की, शतकांपूर्वी आम्हा सर्वनाही लोकशाही, महिला सवलीकरण, समानता या विषयांवर केवढी चर्चा होत होती, असे मी मानतो. मित्ररांनो, आता ही आपल्या शिक्षण व्यवस्थेतील त्रुटी समजा किवा आत्मालाब इतिहास विमरण्याची कमजोरी समजा, पण आजही आमच्या देशातल्या लाखो-करोडो युवकांना याबद्दल माहिती नसेल की, 800-900 वर्षांपूर्वी, हजार वर्षांपूर्वी आपल्या देशात सामाजिक मूल्यांची स्थापना करण्यासाठी केवढी जनजागृती होत होती. तसे भारताच्या प्रत्येक कानाकोपऱ्यात आंदोलन सुरू होते. समाजाला व्यापून टाकणाऱ्या वाईट गोष्टी संघवण्यासाठी त्या काळातल्या 800-हजार वर्षांपूर्वीची गोष्ट मी सांगतो. ते दिवस गुलामीचे होते. आमच्या ऋषींनी, संतांनी जन-आंदोलनाला भक्तीशी जोडले होते. भक्ती इश्वराप्रती आणि भक्ती समाजाप्रती याचा प्रारंभ दक्षिणेकडून होऊन भक्ती आंदोलनाचा विस्तार महाराष्ट्र, गुजरातद्वारे उत्तर भारतापर्यंत झाला. याच काळात, वेगवेगळ्या भाषांमध्ये, वेगवेगळ्या वगातील लोकांनी समाजात चेतन्य/चिंतना निर्माण करण्याचा प्रयत्न केला. त्यांनी समाजासाठी एक आत्म म्हणून कार्य केले. जे चांगले होते, जे वाईट होते, ते त्यांनी केवळ एखाद्या आश्रयाप्रमाणे लोकांसमोर आणले नाही, तर या वाईट गोष्टीपासून मुक्त होण्यासाठी भक्ती मार्ग ही दाखवला. मुक्तीच्या मार्गासाठी भक्ती मार्गाचा स्वीकार केला. आपण किती दार ऐकतो. रामानुजाचार्य, माधवाचार्य, निम्बकाचार्य, संत तुकाराम, मीराबाय, नरसिंह मेहता, कबीरा, कबीर दास, संत देवास, गुरू नामक देव, वैष्णव महापुरू अशा अनेकांक महान व्यक्तींच्या शिकवणूकीने भक्ती आत्मामात मजबूत झाले. त्यांच्या परभावामुळे देश एका मोठ्या कालखंडात आपले चैतन्य स्थिर ठेवू शकला. आपल्या आत्म्याला वाचवू शकला. संत संकटात, गुलामीच्या कालखंडात आपण आपल्या स्वतःला वाचवू शकलो, पुढे जावू शकलो. आणखी एका गोष्टीकडे तुम्ही लक्ष दिलेत, तर तुम्हाला समजेल की, या सर्वानी अत्यंत सरळ, सोप्या भाषेत समाजापर्यंत आपली शिकवण पोहोचवण्याचा प्रयत्न केला. भक्ती आंदोलना दरम्यान, धर्म, दर्जन, साहित्य यांची अशी तिरपेची स्थापित झाली, जी आजही आपणा सर्वांना प्रेरणा देत आहे. त्यांच्या दृष्टीत, त्यांची शिकवण, त्यांच्या चौपाई, त्यांच्या कविता, त्यांची गीते, आजही आपल्या समाजासाठी तितकीच मौल्यवान आहे. त्यांची शिकवण, त्यांचे तत्वज्ञान, कुठल्याही काळाच्या कसोटीवर टिकून राहते. 800 वर्षांपूर्वी बसवेश्वरजींनी जे सांगितले, ते आजही पटते की नाही... ?

मित्ररांनो, आज भक्ती आंदोलनाच्या त्या भावनेचा, विचारांचा सर्व जगात प्रचार होतो आवश्यक आहे. मला आनंद वाटतो की, 23 भाषांमध्ये भगवान बसवेश्वर यांच्या वचनांचे कार्य आज पूर्ण झाले आहे. अनुवादाच्या कार्याशी जोडलेल्या प्रत्येकाचे मी अभिनंदन करतो. तुमच्या प्रयत्नांमुळे भगवान बसवेश्वरांचे विचार आता घरा-घरात पोहोचतील. आज या प्रसंगी मी बसवा समितीला काही आग्रहच करणार आहे. करू ना, लोकशाहीत जनतेला विचारून काही करणे चांगले वाटते. या विचारांवर आधारित एक प्रश्न मंजुषा आणण तयार करू शकतो का ? प्रश्न आणि सारे विचार डिजिटली ऑनलाईन असावेत आणि प्रत्येक वर्षी वेगवेगळ्या वयोगटातले लोक या प्रश्न स्पष्टत ऑनलाईन सहभागी होतील. तालुका, जिल्हा, राज्य, आंतरराज्य, आंतरराष्ट्रीय स्तरावर एक स्पर्धा बघून चालायी. प्रत्यल करारा, 50 लाख ते एक कोटी लोक येतील. या प्रश्न स्पष्टत भाव घेतील. त्यासाठी त्यांना या वचनामुद्याचा एक विद्यार्थी म्हणून अभ्यास करावा लागेल, प्रश्न स्पष्टत भाव घ्यावा लागेल. आणि माझी खात्री आहे की, अरविंदजी, आपण हे काम नक्कीच करू शकाल. नाहीतर काय होईल की या गोष्टी आम्ही विवरून जावू. जेव्हा संसदेत माझी भेट झाली तेव्हा त्यांनी सांगितल्याप्रमाणे त्या दिवसांमध्ये विमूर्द्रीकरणबाबत चर्चा होती. बिशात हात घालून फिरत होते, जे पूर्वी दुसऱ्याच्या बिशात हात घालायचे, ते त्या दिवशी आपल्या स्वतःच्या बिशात हात घालत होते. आणि त्या वेळी अरविंदजींनी मला बसवेश्वरजींचे एक वचन ऐकवले. इतके योग्य होते ते. जर ते मला 7 तासबेला मिळाले असते, तर मी 8 तासबेला जे बोलले, त्यात त्याचा उल्लेख नक्कीच केला असता. आणि त्यानंतर कान्टांकते जे काही बाहेर आले असते, त्याचा अंदाज तुम्ही बांधू शकला असता. त्यामुळेच हे काय पुढे न्यायला पाहिजे, अशी माझी इच्छा आहे. हे इथेच थांबता कामा नये. आणि आजची जी नवी पिढी, ज्यांचा गुरू गुगल आहे. त्यांच्यासाठी मोठ्या प्रमाणावर करण्यासाठी हा मार्ग योग्य आहे. दुसरे असेही करता येईल, हे वचन अमृत आणि आजचे विचार या दोन्हीच्या सार्थकतेची सामान्य ज्ञान स्पर्धा घेता येईल. तेव्हा लोकांना समजेल की जगाला त्या कुठल्याही महापुराच्या वाक्यांपेवढी नव्हे, तर त्या पेक्षा अधिक तीक्ष्णता/तीव्रपणा 800-900 वर्षांपूर्वी आमच्या भूमीच्या सुपुरातमध्ये होती. या वर आपण विचार करू शकतो आणि हे काम या ठिकाणी असलेले लोक, जे देश-विदेशात जे कोणी कार्यक्रम पाहात असतील तेही करू शकतात. 2022 मध्ये आपल्या देशाच्या स्वातंत्र्याला 75 वर्षे पूर्ण होत आहेत. 75 वर्षे गेली तसेच ते वर्षे घालवायचे आहे का ? एक आणखी वर्ष, आणखी एक कार्यक्रम असेच करायचे आहे का ? मूळीच नाही. आजपासूनच आपण ठरवू या की 2022 पर्यंत कुठे पोहोचण्याचे आहे. व्यक्ती असोत वा संस्था, कुटुंब असो, आपले गांव, शहर असो, प्रत्येकाचा संकल्प असला पाहिजे. देशाच्या स्वातंत्र्यासाठी ज्यांनी आपल्या प्रेरणाशी बाजी लावली, आपले जीवन कारागृहात समर्पित केले, त्यांची अर्पुण स्मरण पुण करणे हे आपणा सर्वांचे दायित्व आहे/कर्तव्य आहे. आपण जर स्वाझे कोटी देनावासिमाना देशाला तिधपंर्यत घेऊन जायचं असलं तर आपल्या प्रयत्नानी घेऊन जा. कारण सल्ला देणारे अनेक भेदगीत. ही, सरकारने हे करायला पाहिजे, हे करायला नको. स्वाझे कोटी देशवासी काय करणार ? त्यांनी ठरवले पाहिजे आणि ठरवून मार्गक्रमण करायला हवे. बसवाचार्यजींच्या स्वप्नातला जो देश आहे, जे जग आहे ते साकार करण्यासाठी ती ताकद घेऊन आपण एक्तर चालू या. आणि त्यासाठी मी तुम्हाला सांगतो की, या समितीद्वारे, ज्यांनी या विचाराना घेवून खूप उत्तम कार्य केले आहे. आज मला सरव्तीतीच्या या पुत्रांना भेटण्याचे, त्यांचे दर्जन घेण्याचे भाग्य लाभले.

जे हे काम पूर्ण करण्यासाठी दिवस-रात्र खपले आहेत. कोणी कल्लड भाषा शिकली असले, कुणी गुजराती केले असले, कुणी उर्दूत काम केले असले, मला आज या सर्वाना भेटण्याची संधी मिळाली, मी त्यांचे मनापासून खूप-खूप अभिनंदन करतो. हे काम परिपूर्ण करण्यासाठी त्यांनी आपला वेळ दिला, शक्ती खर्च केली, आपले समाजाने भूमिका असेल. या पवित्र समारंभात तुमच्या सोबत उपस्थित राहण्याचे भाग्य मला लाभले. ती महान वचने ऐकण्याची संधी मिळाली आणि या निमित्ताने त्यांच्यापर्यंत जाण्याचा मोकळी मिळाला. मी देवील धन्य झालो, मला आपल्याला भेटण्याचा भाग्य लाभले.

B.Gokhale/J.Patankar/P.Malndkar

(Release ID: 1488919) Visitor Counter : 2

